

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Uued võimalused energiatarbijatele”

(2016/C 240/05)

Raportöör: Michel LEBRUN (BE/EPP), Viroinvali kommunivolikogu liige**Viitedokument:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uued võimalused energiatarbijatele”

COM(2015) 339 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. on seisukohal, et energiaüleminekust peavad täielikult kasu saama lõpptarbijad: kodumajapidamised, ettevõtted ja tööstusharud. Seoses sellega peab energiajuhtimismeetmete eesmärk olema tarbija kontroll oma tarbimise üle, et ta saaks uute tehnoloogiate abil vähendada energiaarveid ja aidata kaasa ELi jõupingutustele ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamisel, nagu lepitati kokku Pariisis toimunud COP 21 konverentsil. Need poliitikameetmed peaksid võimaldama tal mitte ainult aktiivselt turul osaleda, vaid saada ka kasu tõhusatest ja asjakohastest tarbijakaitsemehhanismidest, mis võivad olla vajalikud kütteostuvõimetusega võitlemisel;

2. võtab teadmiseks edusammud, mis on seni tehtud energia tõhusal kasutamisel, tarbimise vähendamisel ning selliste tehnoloogiate ja teenuste väljatöötamisel ja kasutuselevõtul, mis võimaldavad paremat energiajuhtimist muu hulgas tänu vabatahtlikkusele põhinevale ja dünaamilisele ELi raamistikule kohalikul ja lõpptarbijate tasandil. Tulevaste õigusaktidega tuleb liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ergutada jätkama jõupingutusi, et veelgi parandada oma tulemusi energiatõhususe, kasvuhoonegaaside heite vähendamise ja taastuvenergia tootmisvõimsuse arendamise, sh detsentraliseeritud tootmisvõimsuse valdkonnas;

3. märgib, et tarbimise juhtimise ja koormuse reguleerimise, samuti detsentraliseeritud tootmise juhtimise valdkonnas on juba olemas või praegu väljatöötamisel väga suur hulk väga erinevaid teenuseid, tehnilisi ja tehnoloogilisi lahendusi. Euroopa Liit peab esmajoonel tagama nende vahendite arendamise edendamise ja toetamise, hinnates nende tähtsust ja mõju ühtaegu nii energeetilisest, majanduslikust, sotsiaalsest kui ka keskkonnaaspektist ja luues neile raamistiku, et tagada nende turvaline, lihtne ja taskukohane kasutamine;

4. soovib käesoleva arvamuse abil anda panuse ulatuslikumasse arutellu energialiidu strateegilise raamistiku üle ning väljendab heameelt teatise „Uued võimalused energiatarbijatele” (COM(2015) 339 final) mitme põhisõnumi üle, millega rajatakse teed kodanikke keskpunkti seadvale energialiidule, mis võimaldab kaitsta kõige hinnatundlikumaid tarbijaid. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles jätkama kindlaksmääratud ajaraamistikus teatisega alustatud tööd ning võtma vastu ja rakendama spetsiifilisi ja konkreetseid algatusi teatise väljatoodud valdkondades, pöörates nõuetekohast tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste mureküsimustele ja kogemustele;

5. kordab selles kontekstis oma nõudmist rakendada täielikult ellu kolmanda energiapaketi, energiatõhususe direktiivi ja vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi meetmed;

6. soovib Euroopa Komisjonil üksikasjalikult analüüsida probleeme, takistusi ja võimalusi, mis on seotud energiatarbijate konkreetse osalusega energiaturul, et õppida põhjalikult tundma tarbijate olukorda ja raskusi, millega nad võivad silmitsi seista ja mis nõuaksid uusi ELi, liikmesriigi, kohalike või piirkondlike omavalitsuste või kodanikuühiskonna organisatsioonide toetusmeetmeid;

7. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli kõnealust valdkonda reguleerivate ELi õigusaktide rakendamisel, energianõudluse jaotamise, arvestamise ja juhtimise taristu rajamisel ja rahastamisel, detsentraliseeritud tootmise juhtimisel, kohalikul ja piirkondlikul tasandil kujunenud tavade levitamisel ning energiatarbijate teavitamisel ja nõustamisel. Seepärast palub Euroopa Regioonide Komitee end kaasata kõigis selles valdkonnas vastuvõetavate ELi poliitikameetmete väljatöötamise etappides;

8. kinnitab selles kontekstis vältimatut vajadust, et kõik energianõudluse ja taastuvenergia detsentraliseeritud tootmise juhtimise ning tarbijate ja nende õiguste kaitsega seotud tulevased õigusaktid tugineksid subsidiaarsuse põhimõttele. Euroopa Regioonide Komitee soovib, et Euroopa Liit võtaks asjakohaselt arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusi eesmärgiga tagada neile tegutsemisruum, mis oleks täielikult kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega;

9. kinnitab oma tahet aidata ka edaspidi kaasa kodanike energiafoorumi ettevalmistamisele ja arengule ning osaleda aktiivselt Euroopa Liidu poliitikameetmete väljatöötamises, sõnastades soovitusi hiljutiste ja tulevaste algatuste ning nende sotsiaalse ja majandusliku mõju kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

10. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa Komisjon viitab linnapeade paktile ⁽¹⁾. Komitee tuletab meelde, et paktile allkirjutanud, s.o kogu ELi kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, on tõeline näide säästvast energiatarbimisest ja nad edendavad vabatahtlikult tarbijate hulgas oma tarbeks energia tootmise häid tavasid. Komitee rõhutab, et üle 180 komitee liikme esindab juba linnapeade paktile allkirjutanuid ning on pühendunud pakti edendamisele nii oma liikmete hulgas kui ka kontaktides kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ELis ja kaugemal; ta meenutab siiski, et linnapeade pakt ei esinda kõiki Euroopa kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi. Samuti tuleks vältida igasuguste muude algatuste diskrimineerimist, mis võimaldavad linnadel seada ambitsioonikaid eesmärgi ⁽²⁾;

11. märgib, et Euroopa Komisjon peaks viitama ka saarte paktile, mis on linnapeade paktiga samalaadne ja paralleelne algatus, mille on allkirjastanud enam kui 100 saart. Algatuse raames teevad saarte ametiasutused palju tööd selleks, et saavutada ELi säästva arengu eesmärgid 2020. aastaks;

12. kordab oma nõudmist olla esindatud peamiste energeetikavaldkonna reguleerivate asutuste hulgas ELi tasandil (ACER) ja ka riigi tasandil ⁽³⁾;

13. märgib, et uute energianõudluse juhtimise ja taastuvenergia tootmise eesmärkide ning nendega seotud võimalike majandusinstrumentide vastuvõtmisel tuleb kinni pidada proportsionaalsuse põhimõttest. Euroopa Regioonide Komitee soovib, et Euroopa Komisjon võtaks arvesse mõju, mida uued meetmed võivad avaldada kõigile kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, nende eelarvetele ning haldus- ja tegevussuutlikkusele, rakendades kõigis menetlusetappides ettevaatuse põhimõtet ning võttes arvesse kõigi asustustüüpide iseärasusi ja raskusi; rõhutab, et ettevaatusprintsipi kui ELi keskkonnaõiguse aluspõhimõtet tuleks rakendada ka ELi energiapoliitikale;

14. kinnitab seoses energiatarbimisega, et tarbijate täieõiguslikku osalemist ja neile suurema mõjuvõimu andmist saaks edendada, paigaldades (tingimusel, et lõpptarbijate majandushuvi on rahuldatud) arukad võrgud ja arvestid, mis oleksid taskukohased ja tulusad, tulemuslikud, võimalised oluliselt vähendada pettusi, lihtsasti kasutatavad, turvalised ning kohandatud tarbijate vajadustele ja ootustele seoses teabe, oma energiatarbimise kontrollimise ja arvete vähendamisega;

⁽¹⁾ Vt ka ENVE-VI-005.

⁽²⁾ Vt ENVE-VI-006, punktid 25 ja 31.

⁽³⁾ Vt ka ENVE-VI-003, punkt 57.

15. toonitab võrguettevõtjate ja iseäranis jaotusvõrguettevõtjate olulist rolli arukate võrkude arendamisel kohalikul tasandil, arukate arvestite paigaldamisel ja haldamisel ning uute paindlikkusega seotud vajaduste lahendamisel (energia võtmisel ja sisestamisel) – sellel on määrav tähtsus, et tagada hästi toimiv turg ka tulevikus. Komitee võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse jälgida tähelepanelikult arukate arvestite, arukate võrkude ja teabehalduse olemasolevate ELi standardite rakendamist ning nõustub, et juurdepääs tarbijale suunatud teabele peab olema tõhus ja klientide või kliendi määratud kolmandate osapoolte suhtes mittediskrimineeriv. Komitee ootab huviga vajaliku õigusraamistiku väljatöötamist digitaalse ühtse turu strateegia kontekstis ja ELi isikuandmete kaitse üldmääruse läbivaatamist;

16. toonitab, et paljudes piirkondades põhjustab uute tehnoloogiate kasutuselevõtt märkimisväärsed kulusid, sest energiataristu on iganenud või puudub hoopis. Seepärast peab komitee hädavajalikuks töötada kohalikul või piirkondlikul tasandil välja meetod, mille abil määrata kindlaks kulude jaotumine teenuseosutaja, tarbija ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel ning investeeringute rahastamiseks kasutada oleva toetuse summa. Üleminek peab toimuma viisil, mis kokkuvõttes viib tarbijakulude vähenemiseni. Samal ajal peab komitee oluliseks anda tarbijatele nõuetekohaselt teavet nende võimalike murede kohta ja teavitada neid tehnoloogiate kasulikkusest ning nende võimaliku panuse ulatusest, et vähendada vastuseisu uuendustele;

17. väljendab heameelt, et komisjon pöörab tähelepanu kütteostuvõimetuse konkreetsele küsimusele, mis on eriline probleem paljude kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks, sest sellega tuleb tegeleda nii sotsiaalpoliitika kui ka energiapoliitika kontekstis. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles minema kaugemale lihtsalt andmekogumise parandamisest ja tegutsema kütteostuvõimetuse laiapõhjalise ja üldise määratluse ning asjakohase tegevuskava väljatöötamise suunas, võttes aluseks energiale juurdepääsu kui sotsiaalse põhiõiguse idee;

18. toonitab, kui tähtis on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondist (EFSI) rahastamine Euroopa majanduse elavdamise kava rakendamisel ja energiatõhususe suurendamise meetmete puhul;

19. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike rajama õigusraamistiku, mis oleks kasulik nii energiatarbijatele kui ka nn tootvatele tarbijatele ja teistele energiatarbijatele, kes osalevad aktiivselt energia jaeturgudel. Samuti tuleb tagada piisav ja lihtsasti juurdepääsetav rahastamine kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes panustavad energia valdkonnas jätkusuutlikele ja kaasavatele jaeturgudele üleminekusse;

Tarbijate parem ligipääs teabele

20. toonitab, et tarbijate tõelise sõltumatuse saavutamiseks tuleb asjakohaste meetmete, nt arukate arvestite paigaldamise ja nende antava teabe tarbijatele kättesaadavaks tegemise abil parandada kodanike teadlikkust energia tõhusa kasutamise, keskkonnakaitse – iseäranis õhukvaliteedi parandamise – ja kliimasoojenemise vastase võitluse kohta. Teadlikkuse parandamisega peab kaasnema selge ja kõikehõlmav teave selle kohta, millised valikud neil on ja millised neist võimaldaksid neil otsustada jätkusuutliku ja taskukohase hinnaga energiavarustuse ja -juhtimise kasuks;

21. kinnitab vajadust tagada tarbijatele ligipääs lihtsale, selgele, täielikule ja asjakohasele, kindlale, usaldusväärsele, tasuta ja sõltumatule teabele energia valdkonnas nii tarnepakkumiste, lepingute, tarbija õiguste ja kohustuste kui ka toodete ja teenuste, sh Euroopa ja riigi tasandi toetuste kohta, mis võivad neil aidata vähendada oma tarbimist ja energiaarvet, arendada välja omaenda tootmisvõimsused, omandada omaenda energiatootmisseadmed ja neid kasutada. See hõlmab vajadust kõige hinnatundlikumale tarbijale suunatud asjakohases vormis teabe järele (sealhulgas need tarbijad, kellel on vähesed teadmised elektroonilisest teabevahetusest või sellele piiratud juurdepääs);

22. toonitab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui kõige kodanikulähedasemad asutused saavad pakkuda tarbijatele hädavajalikku abi ja nõu ning kujundada välja kohalikke algatusi toetava kultuuri. Komitee rõhutab siiski, et on vaja lisavahendeid, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks sellega seoses võimalik täielikult ära kasutada oma potentsiaali ja arendada innovaatilisi lahendusi;

Nõudlusele reageerimine

23. teeb ettepaneku võtta põhivõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjate jaoks vastu uued nõuded ja stimuleerivad meetmed, et suurendada energiavõrgu paindlikkust arukate süsteemide, energia säilitamise ja energia ühest liigist teiseks muundamise abil;

24. peab vajalikuks kehtestada võrdsed konkurentsitingimused kõigi tulevaste osalejate jaoks, kes toodavad ja jaotavad energiat ja/või pakuvad uusi teenuseid, et võimaldada näiteks võrgu paindlikkust ja nn tootvate tarbijate (sh haldusettevõtjad) toodetud energia integreerimist;

25. juhib Euroopa Komisjoni tähelepanu asjaolule, et energiapoliitika peab panustama energia osakaalu vähendamisse kodumajapidamiste ja ettevõtjate eelarves ja seega nende lõpparvete vähendamisse. Seoses sellega väljendab Euroopa Regioonide Komitee muret selle pärast, et teatud juhtudel võib nõudlusele reageerimine seada tarbijad vastakuti muutustega hulgi- ja jaeturgudel, mis võivad viia ülemääraste tariifideni, mis käivad tarbijail üle jõu. Seepärast tuleks pakkuda välja pikaajaliste hinnatagatistega hinnakujundusmudelid, et kaitsta tarbijaid kõikumiste eest. Samuti tuleks tarbijaid teavitada sellest, kuidas kõikuvaid elektri börsihindu kasutada ja kuidas neist kasu saada;

Tarnijavahetuse lihtsustamine

26. nõustub, et need probleemid on mõnel juhul tingitud energiasektori turutõrgetest ning et konkurentsi puudumine võib olla tõsine takistus tarbijasõbralikuma turu saavutamisel. Komitee on siiski arvamisel, et regulatiivsetes muudatustes tuleb asjakohaselt arvestada eri sidusrühmade, sealhulgas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja hinnatundlike tarbijate konkreetsete vajadustega;

27. avaldab kahetsust tarnija vahetamise menetluste tähtaegade pikkuse ja jätkuvalt ülemäärase bürokraatlikkuse pärast ning kutsub eri reguleerivaid asutusi üles tagama tarnija vahetamise tingimuste suhtes kehtivate õigusaktide kohaldamise;

28. toetab Euroopa Komisjoni võetud kohustust tagada, et kõigil tarbijail on juurdepääs vähemalt ühele „sõltumatule kontrollitud võrdlusvahendile”. Võrdlusvahendid peavad olema selged, terviklikud, usaldusväärsed ja sõltumatud, lihtsasti kasutatavad ja tasuta. Need peavad võimaldama kehtiva lepingu võrdlemist turupakkumistega. Kuna tarnijad kalduvad oma pakkumisi mitmekesistama, lisades elektritarnelepingutesse teenuseid, peab võrdlusvahendite abil saama võrrelda erinevaid pakutavaid pakette ja samas ka eraldi ainult nende pakettide tarnekomponenti;

29. teeb ettepaneku korraldada energeetikavaldkonna reguleerivate asutuste, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja tarbijaorganisatsioonide algatusel tarnijavahetuseetemelisi teabekampaaniaid. Nende kampaaniate käigus võiks tutvustada olemasolevaid võrdlusvahendeid;

30. kinnitab, et Euroopa Komisjon ning riiklikud ja piirkondlikud reguleerivad asutused peavad tagama tarnija vahetamise menetluste sujuva kulgemise ning võimaldama – iseäranis kõige hinnatundlikumatele – tarbijatele ligipääsu kohandatud nõustamisele tarnelepingu valikul ja abi tarnija ja/või lepingu vahetamisel;

31. kutsub Euroopa Liitu üles võtma vastu ambitsioonika eeskirja ühe tarnija teise vastu vahetamisele kuuluva aja lühendamiseks kliendi jaoks ja vahetamismenetluse automatiseerimiseks;

32. soovib, et ettevõtlustavade ja otseturundusega seonduvad küsimused oleksid Euroopa tasandil paremini reguleeritud, et vähendada selles valdkonnas hinnakõikumisi ja vältida igasuguseid kuritarvitusi. Seoses sellega nõuab Euroopa Regioonide Komitee tungivalt ebaausate kaubandustavade direktiivi ja tarbijaõiguste direktiivi kohest täielikku rakendamist;

33. nõuab avaliku sektori asutustele, kodumajapidamistele ja ettevõtetele mõeldud energia kollektiivse ostmise reguleerimist ja edendamist. Sellised kollektiivsed ostud peavad parandama turu toimimist, tagama kõigi jaoks energiale juurdepääsu õiguse ja seda juurdepääsu lihtsustama, vähendades tõhusalt ja kestvalt energiaarvete osakaalu tarbijate eelarvetes;

Arvete arusaadavuse ja võrreldavuse parandamine

34. kutsub Euroopa Liitu üles analüüsima energiaarve eri koostisosi, et töötada Euroopa tasandil välja nn standardarve, millel oleks esitatud rida arusaadavaid, selgeid ja võrreldavaid standardseid elemente ning mis võimaldaks tarbijatel optimeerida oma energiakasutust. Seoses sellega toetab Euroopa Regioonide Komitee Euroopa energeetikavaldkonna reguleerivate asutuste nõukogu algatust pakkuda välja selliste eri elementide ühtlustatud määratlused, mis tuleb hõlmata energiaarvesse;

35. soovib, et standardimise raames hõlmataks kohustuslikult lõpparvesse teave tarnepakkumiste võrdlemiseks kättesaadavate ja tasuta vahendite ja teenuste kohta, samuti kodumajapidamistele ja ettevõtjatele mõeldud teave ja toe pakkumine tarbijate õiguste kaitse küsimuses;

36. kutsub liikmesriike üles looma vahendeid ja teenuseid, mis lihtsustaksid kodumajapidamistel ja ettevõtjatel arvete mõistmist ning võimaldaksid arveid analüüsida ja lõpptarbijaid vajaduse korral nõustada ja toetada sammude astumisel tuvastatud mittevastavuste korrigeerimiseks või suunamisel nende vajadustele paremini vastavate lepingute poole;

37. pooldab seda, et arved ja kogu tarnijate poolt klientidele esitatav teave tuleks diskrimineerimata edastada kliendi soovitud viisil, st kas postiga või elektrooniliselt;

38. toonitab asjaolu, et eeskätt hinnatundlikumatel tarbijatel võib tekkida raskusi paljude erinevate pakkumiste hulga kõige soodsamate hindade väljaselgitamisega ja nad paluvad sageli kõige lähemal asuva valitsustasandi abi. Seepärast kutsub Euroopa Regioonide Komitee Euroopa Liitu üles toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi energia valdkonnas tugisüsteemide loomisel, kui liikmesriigid ise seda ei tee;

Energiaarvestuse parandamine

39. kinnitab, et tarbijatel peab olema eri viisidel lihtne ligipääs oma energiaarvestusele (aruka arvesti kaudu, veebipõhiselt, üksikasjaliku igakuise energiaarve kaudu, individuaalse nõustamise abil jne);

40. toonitab vajadust teavitada tarbijaid energiaarvestuse haldamisest ja nende tarbimisandmete kasutamisest arusaadaval viisil, täpsustades, millist teavet kogutakse ja säilitatakse ning kui sageli ja kui pika aja jooksul seda tehakse;

41. rõhutab vajadust kehtestada Euroopa tasandil range raamistik, et tagada andmeturve ja eraelu kaitse seoses arvestite näitudega;

Arukate arvestite arendamise, teadusuuringute ja innovatsiooni toetamine ja edendamine

42. kordab üleskutset kiirendada arukate süsteemide rajamist nii võrkude kui ka tootja/tarbija tasandil, optimeerida kogu süsteemi tervikuna ja võtta kasutusele arukad arvestid, mis on olulised elemendid nõudluse tõhusaks haldamiseks tarbijate aktiivsel osalusel;

43. kutsub üles kehtestama Euroopa tasandil range raamistiku, mis käsitleks arukate arvestite kasutuselevõttu ning nende kasutusviiside ja funktsioonide ulatust, meenutades samas, et nende kasutuselevõtu eesmärk on ratsionaliseerida ja vähendada tarbimist. Seoses sellega kutsub komitee üles viima iga uue tehnoloogilise valikuvõimaluse puhul, mida hakatakse kasutama standardtehnoloogiana, enne selle kasuks otsustamist läbi selle võimaliku energia-, majandus-, sotsiaalse ja keskkonnamõju hindamise;

44. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles seadma esmatähtsale kohale rakendusuuringud tarbimise juhtimise ja vähendamise, koormuse ümberpaigutamise ja reguleerimise, arukate, kindlate, usaldusväärsete ja tulusate arvestus-, jaotus- ja ülekandesüsteemide kasutuselevõtu ning nii tööstusele kui ka kodumajapidamisele mõeldud salvestussüsteemide valdkonnas;

45. rõhutab, et linnade arengul ja toimimisel on märkimisväärne mõju energiavajadusele, sest linnad moodustavad 60–80 % üleilmsest energiavajadusest ja umbes samaväärse osa CO₂-heitest. Seepärast võiksid Euroopa innovatsioonipartnerlus „Arukad linnad ja kogukonnad” ning muud uuenduslikud ettevõtlus- ja rahastamismudelid täita olulist rolli arukate tehnoloogiate kasutuselevõtu lihtsustamiseks energia valdkonnas;

Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ning kodanikel energiaturul osalemise võimaldamine

46. väljendab kahetsust, et teatistes tunnistatakse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli vaid kitsalt määratletud „tarbijate osalemise suurendamise” ja konkreetset linnapeade pakti kontekstis, ent neid ei hõlmata osalejatena näiteks üldistesse järeltustesse, milles peetakse vajalikuks võtta täiendavaid meetmeid liikmesriigi tasandil ja sektori, tarbijaorganisatsioonide ja riiklike reguleerivate asutuste ühiste algatuste kaudu. Seepärast kutsub komitee Euroopa Komisjoni üles kaasama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui eeskätt energiatootjate ja -tarnijate vaatenurga üldisemalt tulevastesse kõnealuse valdkonna meetmetesse;

47. leiab, et arukas arvestisüsteem võib olla ka oluline vahend kütteostuvõimetuse küsimusega tegelemisel, kuid tuleb meelde vajadust tagada, et arukas arvestitehnoloogia ei tooks kaasa ülemäära suuri kulusid tarbijale ja/või nende energiakasutuse liigset piiramist;

48. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles tagama kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning kohalikele energiaettevõtetele piisava ja lihtsasti juurdepääsetava rahastamise selliste poliitikameetmete ja projektide elluviimiseks energiatõhususe ning taastuvenergia tootmise ja kasutamise valdkonnas, mis keskenduvad nt energiaalasele nõustamisele. Euroopa Regioonide Komitee kutsub Euroopa Liitu üles lisama selle elemendi kõigisse tulevastesse selle valdkonna rahastamisprogrammidesse;

49. teeb ettepaneku kehtestada selge raamistik, mis pakuks tarbijate toodetud energiale lihtsat ligipääsu arukatele võrkudele, lihtsustades ja lühendades aeganõudvaid litsentsimis-/loaandmismenetlusi ning kõrvaldades muud tõelist konkurentsi takistavad halduslikud ja regulatiivsed tõkked;

50. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles looma asjakohase õigusraamistiku, et tagada tootvatele tarbijatele kui uutele turuosalistele võrdsed konkurentsitingimused, ning kehtestama piisavad stimuleerivad meetmed ja vajalikud tagatised taastuvenergia detsentraliseeritud omatarbimise ja energiatootmise õiglase tasustamise soodustamiseks;

51. märgib, et on hulk heade tavade näiteid seoses tarbijate osalusega taastuvenergia tarbimise usaldusväärses juhtimises ja selle detsentraliseeritud tootmises; rõhutab Euroopa Regioonide Komitee olulist rolli heade tavade vahetamisel;

52. rõhutab iseäranis kohapeal olemasoleva taastuenergia individuaalse ja kollektiivse oma tarbeks tootmise suurepärase potentsiaali ning kutsub Euroopa Liitu üles analüüsima asjaomaste algatuste arendamist takistavaid regulatiivseid ja finantstõkkeid ning tõkkeid, mis on seotud vajadusega kohandada olemasolevad elektrivõrgud omatarbimise mehhanismidega, ning võtma nende kõrvaldamist võimaldavaid meetmeid. Sellega seoses rõhutab Euroopa Regioonide Komitee, et kodanike tõhusaks kaasamiseks energiaalasess üleminekusse on suur tähtsus omavastutuse mõistel, ja kutsub üles pöörama erilist tähelepanu tarbijatele, kel puuduvad rahalised või praktilised vahendid oma tarbeks tootmise tehnoloogiatesse investeerimiseks. Lisaks tõstab komitee esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalikku olulist rolli energiatootmise, -jaotuse ja -tarbimise kollektiivseid, ühiseid või omatootmise süsteeme puudutavate kohalike algatuste korraldamisel või toetamisel;

53. tervitab kodanike energiafoorumi algatust, toonitades siiski, et oleks soovitatav luua ka teisi korrapäraseid struktuure ja mehhanisme, mis võimaldaksid tarbijatel õigel ajal oma seisukohta väljendada ja seega mõjutada energiaturu osas tehtavaid otsuseid.

Brüssel, 7. aprill 2016

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Markku MARKKULA
